

УДК 37.016:811.111]:004

DOI: 10.31499/2706-6258.1(11).2024.304900

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Яків Бойко, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

ORCID: 0000-0001-5672-396X

E-mail: yakivboyko@udpu.edu.ua

У статті проаналізовано потенційні можливості застосування поширеного програмного забезпечення у процесі вивчення англійської мови для професійного спілкування, схарактеризовано їх переваги, але також існують деякі проблеми їх впровадження в освітній процес. Досліджено питання вікі, блогів та онлайн-ігор, де вони завжди використовувалися на мовних заняттях.

Змішаний підхід до навчання передбачає поєднання аудиторного з онлайн навчанням, а також синхронних (наприклад, Skype, кімнати для відеоконференцій) та асинхронних (дискусійні групи, блоги, системи керування навчанням тощо) комунікаційних засобів, що сприяє підвищенню його ефективності.

***Ключові слова:** інформаційно-комунікаційні технології; Інтернет; зворотний зв'язок; комп'ютерні програми; інтернет-ресурси; цифрові технології; англійська мова для професійного спілкування; автентичне спілкування.*

CHARACTERISTIC FEATURES OF THE INTRODUCTION OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN ENGLISH LESSONS FOR PROFESSIONAL COMMUNICATION

Yakiv Boyko, Candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of English Language and its Teaching Methods, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0001-5672-396X

E-mail: yakivboyko@udpu.edu.ua

The article is devoted to the problem of using digital technologies, describes their positive aspects and presents some modern pedagogical tools in the process of learning English for professional purposes.

The author explores the potential of using widespread software such as editorial and publishing applications such as blogging platforms: WordPress and Blogger, podcasting services such as Podomatic; platforms that serve as repositories and sharing environments for videos, slides and images, such as Flickr, YouTube, Vimeo and Slideshare; tools for collaborative accumulation of information and publications such as wikis; learning management systems such as Moodle; social networking tools such as Twitter and Facebook or the alternative for educational use Edmodo.

Online games, wikis and blogs are explored, where games have always been used in language classes, but recently the concept of gamification has been applied to justify its introduction into the educational process. The role of the Internet as an authentic environment where English teachers conduct the

educational process, enhance their professional development, and search for new materials and ideas for their classes is clarified.

The global Internet helps students to implement autonomous learning and search for material for personal growth according to their own needs.

A blended learning approach combines classroom learning with online learning, as well as synchronous (e.g. Skype, video conferencing rooms) and asynchronous (discussion groups, blogs, learning management systems, etc.) communication tools, which helps to increase learning efficiency.

Modern information and communication technologies ensure active, creative learning of new material by students and allow them to present material at a new and higher level.

Keywords: *information and communication technologies; digital technologies; Internet; feedback; computer programs; Internet resources; English for Specific Purposes; authentic communication.*

Розвиток сучасного суспільства характеризується активним застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій у багатьох сферах діяльності людини, в тому числі в галузі освіти. У цьому зв'язку одним із пріоритетних напрямів реформування вітчизняної освіти є впровадження цифрових технологій навчання під час занять англійської мови для професійного спілкування. Крім того, інформаційно-комунікаційні технології забезпечують також ефективну підтримку педагогу, коли йому бракує досвіду в різних аспектах свого предмету.

На сучасному етапі Інтернет виступає автентичним середовищем для багатьох тих, хто вивчає англійську мову для спеціальних цілей, де експерти зустрічаються, спілкуються та обмінюються ідеями. Студенти також використовують Інтернет для самостійного навчання та запитують у викладачів поради стосовно вибору веб-сайтів для покращення свого рівня англійської мови. Технологія Інтернет дозволяє вибирати матеріал, за допомогою якого студенти самовдосконалюються відповідно до власних потреб, що відповідає конструктивістській теорії навчання та сприяє розвитку їх автономії.

Набувають все більшої популярності онлайн-ігри, вікі та блоги, що перетворює освітній процес на захоплюючий, цікавий та мотивуючий. Під час процесу гейміфікації відбувається використання ігрових прийомів та функцій, таких як створення конкурентного середовища та нараховування балів.

Але існує також ряд проблем використання сучасних технологій в англійській мові для спеціального вивчення, а саме: надійності, наявності та доступності інноваційних технологій, постійного навчання як студентів, так і викладачів, підготовки, часу та ресурсів для створення технологічно інтегрованих курсів, вирішення можливих технічних проблем під час заняття, різний рівень технічної підготовки суб'єктів навчання, необхідність адаптуватися до різних функцій учасників освітнього процесу тощо.

Проблемами інформаційно-комунікативних технологій у освітньому процесі займалися такі відомі вітчизняні науковці, як В. Биков, М. Бухаркіна, Р. Гуревич, М. Жалдак, О. Кареліна, Є. Патаракін, Є. Полат та інші. Дослідження стосовно особливостей застосування інформаційно-комунікаційних технологій під час вивчення іноземної мови здійснюють В. Краснопольський, Л. Морська, Є. Полат, П. Сердюков та інші.

Існує низка досліджень стосовно використання інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням в зарубіжній літературі: Арно Масіа Е. (Arno-Masià E.), Бахман Л. Ф.

(Bachmann L. F.), Бремнер С. (Bremner S.), Чапелль К. А. (Chapelle C. A.), Колліс Б. (Collis B.), Фелікс У. (Felix U.), Гарретт Н. (Garrett N.), Гаррісон Д. Р. (Garrison D. R.), Годвін-Джонс Р. (Godwin-Jones R.), Кон К. (Kohn K.), Леві М. (Levy M.), Лусон-Марко М. Х. (Luzón-Marco M. J.), Шепард М. (Shepherd M.), Тріндер Р. (Trinder R.), Уайт К. (White C.) та інші.

Метою статті є аналіз характерних особливостей цифрових технологій у процесі вивчення англійської мови для професійного спілкування.

Окрім забезпечення великої кількості автентичних матеріалів та середовища, де відбувається спілкування, Інтернет також надає нам постійно зростаючий спектр інструментів для таких видів діяльності, як спілкування, обмін інформацією, проєктування мережі, підготовка та створення матеріалів, а також їх опублікування із різним ступенем складності. Життєвий цикл більшості програмного забезпечення триває лише короткий проміжок часу, але деякі інструменти використовуються протягом довгого періоду та стають досить відомими.

Прикладами програмного забезпечення, яке стало досить поширеними інструментами, є редакційно-видавничі програми, такі як платформи для ведення блогів: WordPress і Blogger, служби подкастингу, як Podomatic; платформи, які виконують функцію сховищ та середовищем обміну відео, слайдами та зображеннями, наприклад Flickr, YouTube, Vimeo та Slideshare; засоби для спільного накопичення інформації та публікацій, як вікі; системи управління навчанням, як Moodle; інструменти соціальних мереж, такі як Twitter і Facebook або альтернатива для освітнього використання Edmodo. У вищезазначених категоріях існує велика кількість альтернативних інструментів та ще більша кількість для інших функцій. Лише кілька з цих програм були створені спеціально для освітніх цілей, але викладачі з усього світу творчо підійшли до розв'язання заданої проблеми та залучення її в освітній процес.

Онлайн-ігри набувають популярності серед викладачів та студентів, які вивчають мову [7], а також є вікі, блоги (наприклад, <http://games2teach.wordpress.com>) і підручники з поясненнями їх ефективного використання з погляду методики. Ігри завжди використовувалися на мовних заняттях, однак останнім часом концепція гейміфікації або навчання на основі ігор була застосована для виправдання запровадження її до освітніх цілей. Під час даного процесу відбувається використання ігрових прийомів і функцій, таких як нарахування балів або створення змагань. Мета полягає в тому, щоб зробити навчання більш захоплюючим та цікавим, таким чином, мотивуючим.

Менш широко розповсюдження, але повільно закріплюються в певних сферах англійської мови професійного спрямування, отримали віртуальні 3D-світи, такі як Second Life, які, незважаючи на те, що не були спеціально розроблені для педагогів, впроваджуються викладачами для моделювання реального світу для навчання людей різним професіям, таким як виконання функцій медсестри, прикордонника, охоронця, акушерки тощо. Ці самі «місця» можуть застосовуватися для рольових ігор із здобувачами англійської мови для професійного спілкування [7] і справжній взаємодії з іншими людьми. Ці світи також є соціальними місцями (середовищами), де студенти зустрічаються з людьми інших країн, товаришують і виконують спільні види діяльності майже як у реальному житті. На основі такого моделювання у віртуальному середовищі та відеоіграх, «серйозні ігри» розробляються для вивчення та викладання мови [7, с. 20].

Найбільш ефективним під час вивчення англійської для професійних цілей є поєднання комбінації онлайн- і офлайн-інструментів у розробленому курсі, наприклад, для реклами.

Сервіс Yahoo! Groups – це онлайн-платформа для обговорень та дискусій, до якої можна отримати доступ в режимі онлайн або за допомогою електронної пошти. Даний інструмент використовується як платформа для обговорень під час онлайн-навчання та загального зв'язку з курсом, а також для архівування файлів, таких як навчальні матеріали та програми курсу.

Блог групи виконує функцію видавничої платформи для представлення робіт учасників освітнього процесу ширшій аудиторії та як портфоліо. Крім того, блог групи впроваджується керівником як місце для публікації певних освітніх матеріалів, які студентам необхідні у класі чи поза ним.

Деякі матеріали, створені студентами або викладачами, наприклад, зображення, слайди PowerPoint або відео, необхідно завантажувати в спеціальну службу, перш ніж їх можна буде перемістити до блогу. З цією метою використовуються Slideshare.com, GoogleDocs і Vlip.tv та YouTube.

Студенти отримують автоматичні сповіщення про нову публікацію в блозі, якщо електронна адреса Yahoo!Groups під'єднана до нього. Інструменти Web 2.0 забезпечують віртуальне розширення класу, де студенти навчаються та демонструють свою творчість. Цифрові медіа та інструменти, які використовуються в автономному режимі на комп'ютері, впроваджуються для створення радіо- та телевізійних рекламних роликів. Передача та обмін файлами спрощені завдяки цифровому формату. Завдяки вищезазначеному факту та через відносно недорогі та легкодоступні інструменти, цифрові аудіо та відео мають великий вплив на вивчення мови, що допомагає покращити усну та комунікативну компетентність вихованців і створити автентичну мову в записаних матеріалах у цифровому форматі.

Створення рекламних роликів вимагає ефективної співпраці між учасниками освітнього процесу для успішного виконання завдань, який розпочинається з лекцій та обговорення зразків реклами. Також протягом цього часу студенти отримують інформацію стосовно мовних та освітніх цілей, рекомендацій щодо виконання завдань, вимог та критеріїв оцінювання. На другому етапі вихованці проводять мозковий штурм, планують і збирають достатню кількість інформації для визначення теми та стратегії завдання.

До наступного кроку відносимо впровадження творчої реалізації. На цьому етапі студенти займаються копірайтингом, підготовкою розкладування (для телебачення), виготовленням реклами та написанням звіту. Третій етап має в собі презентацію, де учасники представляють свої остаточні проекти, і прикінцевий етап містить оцінювання на основі якості їх презентації, звітної роботи та спільного виконання проекту. Протягом усього процесу здобувачами практикується англійська мова для вивчення змісту, а також використовують її для спілкування/висловлення своїх ідей.

Для ефективної співпраці та створення рекламного ролика здобувачам необхідно налагодити комунікацію та спілкування із застосуванням англійської мови, що допомагає досягнути мету мовного курсу.

Оцінювання завдань проводиться на основі звіту учасників освітнього процесу, аудіо / відео рекламних матеріалів, оцінки балів, наданої під час семінару та якості

презентацій. Важливим моментом виступають відгуки, які ґрунтуються на критеріях виставлення оцінок та успішності виконання завдань (беруться до уваги як технічні, так і мовні навички), а також загальну якість своїх рекламних роликів.

Під час проведення такого типу курсу залучається широкий спектр онлайн- та офлайн-інструментів, що передбачає певну підготовку щодо їх використання. До уваги необхідно брати той факт, що більшість молодих спеціалістів вже знайомі принаймні з застосуванням деяких з них. Як правило, тривалість таких курсів зі створення реклами та короткий технічний навчальний семінар відповідає очікуванням студентів та є прийнятним для них. В процесі написання сценаріїв для теле- та радіореклами студенти також значно вдосконалюють свої навички письма та креативність.

Мобільні технології не прив'язані та інтегровані однозначно до певної методики, але студенти використовують їх для доступу до матеріалів онлайн-курсу, Інтернету та подкастів. Варто зазначити, що вони стають все більш та більш розповсюдженими та релевантними для багатьох учасників освітнього процесу за професійним спрямуванням та тих, хто вивчає бізнес курс англійської мови (Business English), що дає їм більшу мобільність під час проходження курсу.

Ця технологія легко доступна без додаткових витрат, і студенти використовують її щодня у своєму професійному житті, в основному у формі мобільних телефонів, смартфонів та iPod, а також у формі планшетних ПК, таких як iPad, що означає, що їм не потрібні спеціальна підготовка у використанні даної технології. Крім того, багато студентів-бізнесменів матимуть тарифний план мобільного зв'язку, який часто оплачує роботодавець, що дозволяє їм мати доступ до Інтернету або надсилати короткі повідомлення без будь-яких додаткових витрат.

Багатьом здобувачам англійської мови для професійних цілей або ділової мови (Business English) часто доводиться здійснювати поїздки. За допомогою сучасних смартфонів вони можуть використовувати вільний час для перегляду навчального матеріалу, прослуховування подкастів, залишення коментарів на форумі та надсилання відповіді на електронний лист від свого викладача (наприклад, з відгуком про завдання).

З'являється велика кількість спеціальних мовних інструментів, які доступні здобувачам для удосконалення граматики, пошуку слів, записування та перегляду словникового запасу тощо. Однак, особливо для студентів англійської мови за фаховим спрямуванням найбільш ефективним є наступне використання мобільних технологій: 1) Для моделювання реальних робочих ситуацій і 2) Для доступу до навчального матеріалу, подкастів та інтернет-ресурсів без врахування місцеперебування та часу. Але найголовніше, що мобільні технології дозволяють реалізовувати ситуативний підхід до навчання, оскільки навчання може відбуватися в їхньому реальному робочому середовищі. Наприклад, під час очікування або простою на роботі студент може прослуховувати мініподкасти для отримання додаткової практики аудіювання. Це означає, що перебуваючи на своєму робочому місці, він прослуховує аудіювання у формі подкастів, які пов'язані з його працевлаштування та автентичним професійним середовищем.

Як і з будь-якими іншими технологіями, мобільні технології є найбільш ефективними, коли вони інтегровані в курс та не впроваджуються випадково, що дає здобувачам можливість зрозуміти їх цінність та побачити їх релевантність до курсу.

Змішаний підхід до навчання передбачає поєднання аудиторного навчання з онлайн, а також синхронних (наприклад, Skype, кімнати для відеоконференцій) та асинхронних (дискусійні групи, блоги, системи керування навчанням тощо) комунікаційних засобів.

Згідно з дослідженнями змішаного навчання англійської мови для спеціальних цілей важливим є поєднання ретельного планування та інтеграції компонентів онлайн з аудиторним (очним) підходом [1]. Науковці Гаррісон і Канука [6] стверджують, що ретельне поєднання асинхронних і синхронних засобів комунікації, а також інтеграції інших інструментів, які використовуються в курсі, сприяє підвищенню ефективності навчання.

На курсах англійської мови для визначених цілей змішане навчання було впроваджено досить рано, оскільки воно особливо релевантне для тих, хто вивчає ділову англійську, що дає їм гнучкість у виборі місця та часу навчання [1]. Разом з тим, це дозволяє викладачам створювати вузькоспеціалізовані курси, які було б важко організувати в очних класах через невелику кількість учасників [5]. Викладачі також можуть запропонувати матеріали для самостійного доступу в Інтернеті або доповнити підручник додатковими автентичними матеріалами, які більше відповідають їхнім студентам, таким чином вони краще реагують на їхні потреби [5]. Концепція відповідності вимогам також стосується побудови курсу, використовуваних інструментів, методики та заходів [10, с. 322] і того, який вид змішаного навчання впроваджується. Вона зосереджується на різних «аспектах окремих студентів», таких як стилі та стратегії навчання, інтереси та індивідуальний внесок [10, с. 322].

Іншими словами, в контексті англійської мови для професійного спілкування викладачам необхідно реалізовувати гнучкий підхід, що також розглядається як одна з особливостей освіти третього тисячоліття [4]. Дослідники Колліс і Мунен [3] перераховують п'ять вимірів гнучкого підходу: програма, навчальний матеріал, місце проведення, форми спілкування та типи взаємодій.

Змішане навчання дозволяє викладачам бути гнучкими у всіх п'яти з цих вимірів. Окрім вищезазначених переваг, змішані курси додатково допомагають студентам у розвитку «автономії, позакласного навчання, самооцінки, індивідуальності» [9, с. 192], а також у навчанні чи вдосконаленні їхніх навичок електронної грамотності [1].

У цих трьох випадках можна побачити кілька переваг змішаного підходу. У першому випадку це забезпечення гнучкості стосовно вашого перебування чи мобільності. Іншими словами, змішане навчання/викладання виявилось більш ефективним за аудиторне (очне) чи просто онлайн. Це має перевагу людського контакту та взаємодії; і технологія забезпечує інструменти для покращення автономного навчання. Найважливіше те, що це допомагає моделювати ситуації, пов'язані з професійною діяльністю. Більшість викладачів зазначають, що інтеграція цифрових медіа та інструментів Web 2.0 у традиційну платформу, в основі якого знаходиться аудиторне (очне) навчання, створює оптимальне навчальне середовище для вивчення мови.

Змішане навчання також може мати деякі недоліки, такі як необхідність інвестувати в більшу кількість ресурсів (наприклад, фінансових, людських, технічних) [6]. Створення деяких курсів, як англійська для фахівців реклами (English for

Advertising), засвідчує, наскільки складною іноді може бути таке поєднання. Впровадження таких курсів займає багато часу, а викладачі повинні мати певні технічні знання та підготовку, а також мати доступ до певних технологій.

Важливо, щоб освітні заклади та їх працівники розглянули вищезазначені питання перед створенням технологічно-інтегрованого змішаного курсу і знайшли способи втілення їх на постійній основі [6].

Незважаючи на те, що використання технологій в англійській мові професійного спрямування містить низку переваг, але також існують певні проблеми під час їх впровадження в освітній процес.

Викладачі, які інтегрують технології у свої курси англійської мови для професійних цілей, можуть зіткнутися з багатьма іншими проблемами [4; 10], такими як:

- питання доступності, наявності та надійності технологій;
- необхідність одноразового чи постійного навчання викладачів і студентів;
- різний рівень технічної підготовленості викладачів і студентів;
- час і ресурси, які необхідні для створення технологічно інтегрованих курсів;
- потреба в нових способах управління групами, в яких реалізуються інноваційні технології, в тому числі під час розв'язання технічних проблем на заняттях;
- необхідність адаптуватися до різних функцій викладачів та студентів, особливо під час онлайн-курсів тощо.

Вищезазначені питання потребують ретельного обмірковування для того, щоб забезпечити гнучку та успішну інтеграцію технологій, а також для переконання в тому, що викладачі та студенти погоджуються на впровадження інноваційних технологій у формі дієвого доповнення до свого курсу англійської мови для визначених цілей, а не як відволікання від справжньої мети, що полягає у вивченні цільової мови.

Викладачі, яким подобаються технології та відчувають себе впевнено у їх реалізації, будуть використовувати найсучасніші винаходи у своїй практиці та експериментувати із різними їх типами під час викладання як в форматі офлайн, так і онлайн. Іноді їх критикують інші педагоги, які дуже відповідально ставляться до питання використання інноваційних технологій без їх доведеної ефективності. Науковці Кон і Хоффштедтер [8, с. 779] описують це як «ефект каравану», метафорично порівнюючи технофілів з мандрівниками, які зупиняються на короткий проміжок часу для того, щоб втамувати спрагу з колодязя, під яким вони мають на увазі новітні технології, а потім переходять до наступного.

Деякі викладачі англійської мови професійного спрямування є менш схильні до їх інтеграції, оскільки основна увага приділяється потребам своїх вихованців та обмежений час чи щільний графік. Деякі здобувачі не схильні до використання технологій, які вони вважають марною тратою часу або занадто складними у використанні. Тому викладачі англійської мови професійних цілей здебільшого практикуватимуть те, що стверджує дослідник Шапель (Chapelle) [2, с. 9], є «критичним, технологічно обґрунтованим прагматизмом». Причини використання технологій полягає не завжди в тому, щоб зробити вивчення мови більш ефективним, а в запропонованні інструментів, які імітують реальні робочі ситуації та дають студентам можливість набути професійні навички сьогодення.

Отже, вдосконалення освітнього процесу та підвищення якості здобуття знань

великою мірою залежать від розвитку цифрових технологій в даній галузі. Викладачі почали інтегрувати та втілювати сучасні технології одними з перших у свою практику англійської мови для професійного спрямування через те, що велика кількість студентів вже використовують їх під час свого професійного життя.

До найбільш поширених цифрових інструментів необхідно віднести наступні редакційно-видавничі засоби як сервіси для ведення блогів (WordPress і Blogger), служби подкастингу (Podomatic), відеохостинги (Flickr, YouTube, Vimeo та Slideshare), засоби для спільного накопичення інформації та публікацій (wikis); системи управління навчанням (Moodle), інструменти соціальних мереж (Twitter та Facebook) та освітня технологічна платформа (Edmodo).

Більшість з вищезазначених засобів були запозичені з інших сфер та впроваджені згодом викладачами для освітніх цілей. Мобільні технології легко інтегрувати в освітній процес без додаткових витрат, і студенти використовують їх щодня у своєму професійному житті, в основному у формі мобільних телефонів, смартфонів та iPod, а також у формі планшетних ПК, таких як iPad, що означає, що їм не потрібні спеціальна підготовка у інтеграції даної технології.

Попри те, що впровадження цифрових технологій в англійській мові професійного спрямування має низку переваг, але також існують деякі проблеми їх впровадження в освітній процес. До них відносимо питання доступності, наявності та надійності технологій, необхідність одноразового чи постійного навчання викладачів і студентів, різний рівень технічної підготовленості учасників освітнього процесу, час і ресурси, які необхідні для створення технологічно інтегрованих курсів, потреба в нових способах управління групами, в яких реалізуються інноваційні технології, в тому числі під час розв'язання технічних проблем на заняттях, необхідність адаптуватися до різних функцій суб'єктів навчання, особливо під час онлайн-курсів тощо.

У подальших розвідках передбачається дослідження особливостей використання англійської мови для професійного спілкування за допомогою сучасних цифрових технологій в різних країнах світу та на різних етапах навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Arnó-Macià E. The Role of Technology in Teaching Languages for Specific Purposes Courses. *The Modern Language Journal*. 2012. 96/Focus Issue. P. 89–104.
2. Chapelle C. A. English language teaching and technology. Amsterdam: Benjamins, 2003. 213 p.
3. Collis B. and Moonen J. Flexible Learning in a Digital World. *Open Learning: The Journal of Open and Distance Learning*. 2002. 17/3. P. 217–230.
4. Felix U. E-learning Pedagogy in the Third Millennium: The Need for Combining Social and Cognitive Constructivist Approaches. *ReCALL*. 2005. 17/1. P. 85–100.
5. Garrett N. Computer-Assisted Language Learning Trends and Issues Revisited: Integrating Innovation. *The Modern Language Journal*. 2009. 93/Supplement s1. P. 719–740.
6. Garrison D. R. and Kanuka H. Blended Learning: Uncovering its transformative potential in higher education. *The Internet and Higher Education*. 2004. 7. P. 95–105.
7. Godwin-Jones R. Emerging Technologies Skype and Podcasting: Disruptive Technologies for Language Learning. *Language Learning & Technology*. 2005. 9/3. P. 9–12.
8. Levy M. Technologies in Use for Second Language Learning. *The Modern Language Journal*. 2009. 93/Supplement s1. P. 769–782.
9. Trinder R. Integration of E-learning into a Tertiary Educational Context. Arnó E., Soler A., Rueda C. *Information Technology in Languages for Specific Purposes: Issues and Prospects*. 2006. New York: Springer. P. 191–210.
10. White C. Focus on the language learner in an era of globalization: Tensions, positions and practices in technology-mediated language teaching. *Language Teaching*. 2007. 40/4. P. 321–326.

REFERENCES

1. Arnó-Macià, E. (2012). The Role of Technology in Teaching Languages for Specific Purposes Courses. *The Modern Language Journal*, 96/Focus Issue, 89–104.
2. Chapelle, C. A. (2003). English language teaching and technology. Amsterdam: Benjamins.
3. Collis, B. and Moonen, J. (2002). Flexible Learning in a Digital World. Open Learning: *The Journal of Open and Distance Learning*, 17/3, 217–230.
4. Felix, U. (2005). E-learning Pedagogy in the Third Millennium: The Need for Combining Social and Cognitive Constructivist Approaches. *ReCALL*, 17/1, 85–100.
5. Garrett, N. (2009). Computer-Assisted Language Learning Trends and Issues Revisited: Integrating Innovation. *The Modern Language Journal*, 93/Supplement s1, 719–740.
6. Garrison, D. R. and Kanuka, H. (2004). Blended Learning: Uncovering its transformative potential in higher education. *The Internet and Higher Education*, 7, 95–105.
7. Godwin-Jones, R. (2005). Emerging Technologies Skype and Podcasting: Disruptive Technologies for Language Learning. *Language Learning & Technology*, 9/3, 9–12.
8. Levy, M. (2009). Technologies in Use for Second Language Learning. *The Modern Language Journal*, 93/Supplement s1, 769–782.
9. Trinder, R. (2006). Integration of E-learning into a Tertiary Educational Context. Arnó, E., Soler, A. and Rueda, C. Information Technology in Languages for Specific Purposes: Issues and Prospects. New York: Springer, 191–210.
10. White, C. (2007). Focus on the language learner in an era of globalization: Tensions, positions and practices in technology-mediated language teaching. *Language Teaching*, 40/4, 321–326.